

ตอนที่ 4

อักษรภาพอักษรเลขและอักษรสร้อย

แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักศึกษาเรื่องอักษรภาพอักษรเลขและอักษรสร้อย

คำแนะนำ ให้นักศึกษาอ่านคำถามที่ละเอียดแล้วตอบคำถามโดยไม่ต้องอ่านหนังสือตำราเสร็จแล้วให้ตรวจสอบกับคำเฉลยที่อยู่ท้ายตอนแบบสอบถามนี้

1. เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่กำหนดด้วยจุดเรียกว่าอักษรจุด (ถูก ผิด)
2. อักษรภาพนักปราชญ์ชาวอีสานกำหนดด้วยจุด (ถูก ผิด)
3. อักษรที่กำหนดด้วยจุดนั้น มีกำหนดตั้งแต่หนึ่งจุดถึงสิบจุด (ถูก ผิด)
4. เครื่องหมายที่กำหนดด้วยจุดนั้น ใช้แทนเฉพาะตัวพยัญชนะเท่านั้น (ถูก ผิด)
5. การใช้ตัวเลขแทนสระนั้น นักปราชญ์ชาวอีสานเรียกว่าอักษรเลข (ถูก ผิด)
6. การใช้ตัวเลขแทนนั้นใช้แทนได้เฉพาะเสียงสระเท่านั้น (ถูก ผิด)
7. การใช้ตัวเลขแทนสระนั้น ในหนังสือจินตามณีฉบับสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศพบว่ามีการใช้ด้วย (ถูก ผิด)
8. การใช้ตัวเลขแทนสระนั้น ปรากฏว่ามีใช้เฉพาะในภาคอีสานเท่านั้น (ถูก ผิด)
9. อักษรสร้อยได้แก่อักษรที่ใช้เขียนเฉพาะคำกาศัพท์กลอนเท่านั้น (ถูก ผิด)
10. อักษรไทยน้อยที่เขียนแล้วมีสร้อยคำหรือสัญลักษณ์คล้ายรูปสระโอหัวกลับ มาคั่นไว้ระหว่างคำ เรียกว่า อักษรสร้อย (ถูก ผิด)

1. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. ให้นักศึกษารู้จักอักษรภาพ
2. ให้นักศึกษารู้จักอักษรเลข
3. ให้นักศึกษารู้จักอักษรสร้อย
4. ให้นักศึกษาสามารถอ่านเอกสารที่เขียนด้วยอักษรภาพ อักษรเลขและอักษรสร้อยได้

2. คำโครงเรื่อง

1. อักษรภาพ
2. อักษรเลข
3. อักษรสร้อย
- 2.1 แนวคิด

ภาคอีสานในอดีตสมัยเจนละพบว่ามีการใช้รูปอักษรปัลลวะ หลังปัลลวะ อักษร

ขอมโบราณ ต่อมาราวพุทธศตวรรษที่ 20-21 ภาคอีสานเข้าสู่ยุคอาณาจักรศรีสัตนาคนหุตพบว่ามีการใช้อักษรธรรมอีสาน อักษรไทยน้อย นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้อักษรที่ใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ มาใช้แทนตัวพยัญชนะ สระ และตัวเลขซึ่งนักปราชญ์ชาวอีสานเรียกว่า อักษรกาบบ้าง อักษรเลขบ้าง อักษรสร้อยบ้าง

อักษรทั้งสามประการดังกล่าวมาแล้วนั้น พบว่าใช้ปะปนอยู่กับอักษรธรรมบ้างอักษรไทยน้อยบ้างโดยคั่นเป็นตอน ๆ

3. เนื้อหาในหัวข้อ การใช้อักษรกาบ อักษรเลข และอักษรสร้อย

3.1 เนื้อหาข้อที่ 1 (อักษรกาบ) ประเด็นสำคัญ

ตัวอักษรกาบได้แก่ตัวอักษรที่กำหนดด้วยจุดใช้แทนได้ทั้งสระและพยัญชนะ การใช้จุดแทนพยัญชนะนั้น ใช้ตั้งแต่ 2 จุด ถึง 5 จุดซึ่งมีวิธีใช้ดังนี้

เครื่องหมาย	2 จุด	บนลงล่าง	แทนพยัญชนะตัว	ก และ ด
"	3 จุด	ซ้ายไปขวา	"	ส
"	4 จุด	บนลงล่าง 2 แถว	"	น
"	4 จุด	จุดล้อมรอบเครื่องหมายกากบาท	"	ด
"	5 จุด	เรียงเป็น 2 แถว แถวที่ 1 แถวบน		
"	3 จุด	แถวที่ 2 แถวล่าง 2 จุด	"	ห
"	5 จุด	เรียงบนลงล่าง แถวซ้าย 2 จุด		
		แถวขวา 3 จุด	"	ข

การใช้เครื่องหมายจุดแทนสระนั้น พบว่ามีการใช้จุดเพียง 2 จุด บนลงล่างแทนสระ อ และสระ อา อนึ่งการใช้อักษรกาบแทนพยัญชนะและสระนั้น พบว่ามีการใช้แทนพยัญชนะและสระบางตัว ดังกล่าวมาแล้วเท่านั้น

3.2 เนื้อหาข้อที่ 2 (อักษรเลข)

อักษรเลขได้แก่การใช้ตัวเลขแทนสระ วิธีใช้ให้วางตัวเลขไว้ในตำแหน่งของสระที่ตัวเลขนั้นแทน เช่น ถ้าใช้ตัวเลขแทนสระที่วางไว้บนพยัญชนะก็ให้วางตัวเลขไว้บนพยัญชนะ ใช้แทนสระที่วางไว้ใต้พยัญชนะก็ให้วางไว้ใต้พยัญชนะ ใช้แทนสระที่วางไว้หน้าและหลังพยัญชนะก็ให้วางตัวเลขไว้หน้าและหลังพยัญชนะ

การใช้ตัวเลขแทนสระนั้นพบว่ามีปรากฏอยู่ในหนังสือจินตตามณีฉบับพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ และหนังสือปถมมมาลา ฉบับของพระเทพโมลี (ผึ้ง)

3.3 เนื้อหาข้อที่ 3 (อักษรสร้อย)

อักษรสร้อย ได้แก่อักษรไทยน้อยที่มีการเขียนต่างไปจากการเขียนอักษรไทยน้อยโดยทั่ว ๆ ไปนั่นคือ มีการคั่นสร้อยคำหรือสัญลักษณ์คล้ายรูปสระโอพยัญชนะอักษรไทยปัจจุบัน แต่มีหัวกลับมาคั่นไว้ เวลาอ่านให้ตัดสร้อยคำหรือรูปคล้ายสระโอหัวกลับที่มาคั่นไว้ทิ้งไปแล้วให้อ่านพยัญชนะผสมสระที่เหลือเหมือนอักษรวิธีอักษรไทยน้อยทั่ว ๆ ไป

3.4 กิจกรรมการเรียนรู้

4. การประเมินผลท้ายตอนที่ 4

ก. ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้ (ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว)

- ข้อใดให้คำจำกัดความของอักษรภาพได้ถูกต้องที่สุด
 - เครื่องหมาย
 - สัญลักษณ์
 - จุด
 - เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์แทนตัวอักษรที่กำหนดด้วยจุด
- อักษรภาพน่าจะมีใช้มาตั้งแต่สมัยใด
 - อาณาจักรเจนละ
 - อาณาจักรศรีสัตนาคนหุต
 - สมัยอยุธยาตอนปลาย
 - ยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น
- เครื่องหมายจุดสามจุด (. . .) ซ้ายไปขวา แทนพยัญชนะตัวใด
 - ตัว ก
 - ตัว น หรือ ก
 - ตัว ส หรือ น
 - แทนตัว ส ตัวเดียว
- เครื่องหมายสี่จุด ล้อมรอบเครื่องหมายกากบาทแทนพยัญชนะตัวใด
 - พยัญชนะตัว ก
 - ตัว ด
 - ตัว ส
 - ตัว ห
- ข้อใดกล่าวถึงการใช้ตัวเลขแทนสระได้ถูกต้องที่สุด
 - แทนสระที่วางไว้บนพยัญชนะให้วางไว้หน้าพยัญชนะ
 - แทนสระหน้าให้วางไว้หน้าพยัญชนะ
 - แทนสระหลังให้วางไว้หลังพยัญชนะ
 - แทนสระใดให้วางไว้ในตำแหน่งของสระนั้น ๆ
- ตัวเลข ใช้แทนสระใด
 - แทนสระ อา
 - แทนสระ ไอ
 - แทนสระ อี
 - แทนสระ อุ
- ตัวเลข ใช้แทนสระใด
 - แทนสระ อี
 - แทนสระ อี
 - แทนสระ อุ
 - แทนสระ อู
- อักษรสร้อยโดยมากนิยมเขียนแทรกอยู่กับอักษรชนิดใด
 - อักษรธรรม
 - อักษรไทยน้อย
 - อักษรไทยฝักขาม
 - อักษรธรรมและอักษรไทยน้อย
- ข้อใดให้ความหมายอักษรเลขได้ถูกต้องที่สุด
 - ใช้ตัวเลขแทนสระและพยัญชนะ
 - ใช้ตัวเลขแทนสระพยัญชนะและวรรณยุกต์
 - ใช้ตัวเลขแทนสระเท่านั้น
 - ใช้ตัวเลขแทนพยัญชนะเท่านั้น
- ข้อใดกล่าวถึงอักษรวิธีอักษรสร้อยได้ถูกต้องที่สุด
 - เหมือนอักษรวิธีอักษรธรรม
 - เหมือนอักษรวิธีอักษรไทยน้อยเพียงแต่เวลาอ่านให้ตัดรูปสัญลักษณ์คล้ายสระโอหัวกลับที่มากันทั้งไปเท่านั้น

3. เหมือนอักษรวิธีอักษรพจนานุกรม

4. เหมือนอักษรวิธีอักษรไทยสมัยพระเจ้าลิไท

ให้นักศึกษาฝึกหัดเขียนคำต่อไปนี้ ด้วยอักษรภาพ อักษรเลข และอักษรร้อย

- กดไว้ =

- ทาบหาม =

- ชืดช้วน =

- มีหู =

- ผันไม่มา =

- ชีวาเป็นสุข =

“คิดถึงรำพึงถ้า

บววยวัน

หลับหลงไหลมเมอฝัน

อยู่ด้วย

ในฝันวารสอัน

เอมโอร

เป็นนรินทร์ฤแก้ว

แต่ตั้งคะนึ่งถึง”

“โอนอดูปากน้อง

ดูตองหัวใจ

เมืองเฮาเนาแวนไก

ย่านบ่อ

ไปยามไต้

พีนเนาในห้อง

เมืองหลวงต่างประเทศ”

“ค้นเจ้าขึ้นชี้ช่างกั้มเป็นพระยา

เจ้าอย่าลืมนคนพลอยชี้ควายคองกล้า”

คำเฉลยแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนตอนที่ 4

1. ผิด

6. ถูก

2. ถูก

7. ถูก

3. ผิด

8. ผิด

4. ผิด

9. ผิด

5. ถูก

10. ถูก

เฉลยกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อ 3.7 ก

1. 4

6. 2

2. 4

7. 2

3. 4

8. 2

4. 2

9. 3

5. 1

10. 2

เฉลยแบบหัดอ่าน (ตำรากระบวนวิชา FL 347 หน้า 137)

	นับแต่พื้นที่ป ถิ่นดินเรา
ฝูงหมู่	ไทยลาวกาวชาวนาตากา
ชั้นว่า	จัวควยมาแนวไตก็ได้ปอย
ชุมผู้	สาวซ่มน้อยนมโตนสำหั่ว
พากัน	เล่นล่อตริ้วเหลนหมากไลกีนหู
เหลนหมาก	งูกินหางอย่างเต็มเล็มเค้า
ชั้นว่า	ฝูงคนเฝ้าชราทานก้าแก่
ลีแต่	ไปไสตอนนอนเฝ้าแต่ปลา